

Sygn. akt *IV U 433/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku S. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania S. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 31/01/2018 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 31/01/2018r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. Z. prawo do emerytury poczynając od dnia 19 stycznia 2018r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.-

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy S. Z. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 433/18

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 27 lutego 2019r.

Decyzją z dnia 31.01.2018r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. , powołując się na treść ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1998r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił S. Z. prawa do emerytury wskazując, iż ww. do dnia 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia ww. w Zakładzie (...) od 1.10.1973r. do 31.12.1973r.

S. Z. złożył odwołanie od powyższej decyzji kwestionując prawidłowość stanowiska ZUS. Podkreślił, iż wykonywał prace w szczególnych warunkach w okresie od 2.05.1980r. do 30.09.1994r.w (...) Spółdzielni (...) w R..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wystąpił o jego oddalenie.

Zaznaczył też, że w dniu 23.03.2018r. wnioskodawca przedłożył nowe dowody w postaci pisma (...) S. z dnia 21.03.2018r. oraz świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 21.03.2018r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał oceny przedstawionych dokumentów i w dniu 27.03.2018r. wydał decyzję o odmowie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych wynikającej z przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.z 2017r., poz. 1383-t.j.)

Obecnie do uwzględnionego już wymiaru okresów pracy w warunkach szczególnych (od 01.01.1974r. i od 05.11.1976r. do 30.09.1977r. na stanowisku mechanika w Zakładach (...) w N. – 1 rok 8 miesięcy i 19 dni) doliczony został okres zatrudnienia na stanowisku stażysty – mechanika od 01.10.1973r. do 31.12.1973r. w ww. zakładzie a także okres służby wojskowej od 24.10.1974r. do 08.10.1976r. Łączny okres pracy w warunkach szczególnych, prawidłowo udowodniony wynosi 3 lata 11 miesięcy i 4dni.

Natomiast jak wynika ze zwykłych świadectw pracy z dnia 30.09.1994r. wydanych przez (...) Spółdzielnię (...), wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie od 02.05.1980r. do 30.04.1994r. na stanowiskach kolejno: robotnika magazynowego z obowiązkami brakarza KJ a następnie brakarza z odpowiedzialnością materialną oraz od 01.05.1994r. do 30.09.1994r. na stanowisku brakarza z odpowiedzialnością materialną. Pracodawca nie wykazał, aby wnioskodawca w jakimkolwiek okresie pracy w tym zakładzie miał wykonywać prace w warunkach szczególnych.

Zdaniem organu rentowego S. Z. zajmował stanowisko robotnika magazynowego, a następnie brakarza a nie jak twierdzi pełnomocnik strony, lakiernika. Nie sposób przyjąć, że stanowisko brakarza jest tożsamym ze stanowiskiem lakiernika.

Wobec powyższego ZUS nie miał zatem żadnych podstaw do uwzględnienia ww. okresów zatrudnienia w (...) Spółdzielnia (...) jako okresu pracy w warunkach szczególnych.

Poza sporem pozostaje, że na dzień 1 stycznia 1999r. S. Z. wykazał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Nie jest też członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Ostatecznie ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. Z. urodził się (...)

W okresie od 2.05.1980r. do 30.09.1994r. był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w R. (świadectwo pracy z dnia 30.09.1994r. W świadectwach pracy wskazano, że zajmował stanowisko brakarza, robotnika magazynowego. Wnioskodawca pracował na lakierni. Z magazynu pobierał kosze wiklinowe, które następnie malował, tj. zanurzał w lakierze lub ręcznie malował. W ciągu dnia w wannie lakierniczej jedna osoba polakierowała około 250 koszy. Swą pracę wykonywał na hali, ubrany w maskę i okulary. Brakarze zatrudnieni w zakładzie odbierali te kosze i kontrolowali ich jakość. Gdy była taka konieczność malował kosze pędzlem. Był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Narażony był na opary farb.

(dowód: zeznania wnioskodawcy S. Z. k. 36-37, zeznania świadków K. G., J. G., A. W. k. 36-37, dokumentacja w aktach ZUS)

W dniu 19.01.2018r. S. Z. wystąpił do (...) Oddział w R. z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury w wieku obniżonym przy uwzględnieniu lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Po rozpatrzeniu zgromadzonych dokumentów organ rentowy wydał decyzję, którą odmawiał mu prawa do świadczenia.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Nie budzą wątpliwości zeznania wnioskodawcy S. Z. co do charakteru wykonywanych przez niego czynności w ramach zatrudnienia, w (...) Spółdzielni (...). Zostały złożone w jasny i konsekwentny sposób. W powiązaniu z innymi dowodami, nie sposób odmówić im atrybutu wiarygodności.

Sąd uznał za wiarygodne przeprowadzone w niniejszym postępowaniu dowody z zeznań świadków. Słuchani K. G. , J. G. A. W., to współpracownicy wnioskodawcy. Są to osoby, które pracowały z nim w spornym okresie i mają wiedzę o tym, jakiego rodzaju czynności wówczas wykonywał. Zgodnie oświadczyli, iż zajmował się lakierowaniem koszyków. Zeznania przez nich złożone są logiczne i wyczerpujące oraz wzajemnie się uzupełniają.

Sąd dał wiarę zebranych w sprawie dokumentom, albowiem nie budzą wątpliwości co do swej treści. Dokumentacja pracownicza w korelacji z zeznaniami świadków dotyczącymi przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie w pełni dają podstawę do ustalenia charakteru zajmowanego przez niego stanowiska pracy jak i ram czasowych pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

S. Z. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. o przyznanie mu prawa do emerytury w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy. w związku z tym, iż urodził się (...) ustalenie jego uprawnień wymaga zastosowania art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227). Ustawa ta w obejmującym przepisy przejściowe rozdziale 2 działu X zawiera szczególną regulację przejściową dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r. Mianowicie w art. 184 zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w powoływanym przepisie ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zatem zostało nie tylko według kryterium urodzenia, ale także według dodatkowego kryterium posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego stażu "zawodowego" i ubezpieczeniowego (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06 OSNP 2007/13 – 14/199).

Art. 184 dotyczy więc tylko tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W niniejszej sprawie bezsprzecznie zastosowanie znajdują także przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 7 lutego 1983 r. rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43). Stosownie do jego § 4 ust. 1, mężczyzna, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niekwestionowanym w niniejszej sprawie jest, że mający ukończone 60 lat życia wnioskodawca posiada w sumie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych ustalonych celem uzyskania uprawnień do świadczenia emerytalnego. Zaistniały w niniejszej sprawie spór dotyczył zaś kwestii oceny, czy istnieją przesłanki, aby wskazany przez niego okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...), uwzględnić jako okres pracy w warunkach szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia uznania okresu od 2.05.1980r. do 30.09.1994r. za czas pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, wskazując na brak wiarygodności zapisów w świadectwach pracy.

Tymczasem wypada stwierdzić, iż brak jest podstaw ku przyjęciu tego stanowiska za słuszne. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w pełni daje podstawę do uznania wskazanego okresu pracy wnioskodawcy za czas zatrudnienia w szczególnych warunkach. Zeznania samego wnioskodawcy oraz jego współpracowników - świadków słuchanych w sprawie korelujące z dowodami z dokumentów w jasny i precyzyjny pozwoliły sposób ustalić zarówno charakter wykonywanych przez w/w prac jak i czas ich trwania.

S. Z. wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Polegała ona na lakierowaniu ręcznym koszyków. Były to podstawowe czynności i obowiązki, które wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace te wykonywał w lakierni.

Stanowisko, na którym był zatrudniony wnioskodawca jest ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w wykazie A dziale XIV pod poz. 17. Skutkiem uprzedniego Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i stosownie do art. 47714 § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 19.01.2018r. tj. od daty złożenia wniosku.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, iż zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Choć bowiem orzeczenie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter ustalający i prawo wnioskodawcy do emerytury istniało również w dacie wydania przez ZUS decyzji odmownej, to obowiązek świadczenia po stronie organu rentowego powstał dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Odpowiednie dowody przesądzenia kwestii stażu pracy S. Z. w szczególnych warunkach zostały zgromadzone dopiero w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem zmieniającym zaskarżoną decyzję. Za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc.